

Entinen yrittäjä

Viimeisen vuoden aikana eläinlääkärialan yrityskenttää on myllerretty oikein urakalla.

Hyvin suuri osa alan liikevaihdosta on keskittynyt kahdelle ketjulle yrityskauppojen myötä. Huhut valtavista myyntivoitoista ja pilkkahinnalla elämäntyöstä luopumisista ovat velloneet ammattikunnan keskuudessa. Moni on löytänyt sopivan tien eläkkeelle ja toiset ovat nähneet muita hyötyjä yrityksen myymisestä. Osa on päättänyt jatkaa itsenäisenä yrittäjänä.

Oli syy myymiselle mikä tahansa, muuttuu moni asia. Olen miettinyt muutosta yrittäjäidentiteetin kannalta. Monesta pitkän linjan yrittäjästä on tullut työntekijä, joka on jäänyt ainakin muutamaksi vuodeksi palkkatyöhön ”omaan” firmaan.

Tilanne on sama maatilan vanhan isännän ja emännän kohdalla, joiden toiminta kunnaneläinlääkäreitä joskus hymyilyttää. Isännän tai emännän roolista on niin vaikea luopua. Oletko entinen eläinlääkäriyrittäjä kuin vanha isäntä, joka luulee vielä päättävänsä kaikesta, eikä tajua vallan menneen omistuksen mukana? Onko sinun vaikea löytää omaa paikkaa uudessa tilanteessa? Se on yleinen ongelma kaikissa yrityskaupoissa, joissa vanha omistaja jää töihin yritykseen. Oli sitten kyse perheen sisäisestä sukupolvenvaihdoksesta tai pienemmän yrityksen siirtymisestä suuremman omistukseen.

Ulkoinen muutos vaatii myös sisäistä muutosta. Identiteetin täytyy muuttua, jotta työssä viihtyy. Pitää hyväksyä itselle uusi rooli, jossa valta on vähentynyt, mutta samalla myös vastuu. On hyvä opetella käymään ihan vaan töissä. Stressiä kannattaa kerätä vain vallan rajoissa. Vastuu on sillä, joka päättää, sillä jolla on valta. Olkoon myös stressi siellä, missä on vastuu.

Suosittelen vakavasti miettimään, missä oman vallan raja nyt kulkee. On vapauttavaa irtautua vastuusta, jota ei ole olemassa. Uuden omistajan kanssa kannattaa sopia vastuun ja vallan rajat. Kun niistä ei ole epäselvyyttä, ei myöskään turhalle stressille ole sijaa.

Eläinlääkäriliiton yrittäjävaliokunnassa ja hallituksessa on käyty keskustelua omistustilanteen muutoksen vaikutuksesta liiton toimintaan. Yrittäjävaliokunta on uhannut supistua melko pieneksi, kun moni jäsen on nyt entinen yrittäjä. Kuitenkin monet entiset yrittäjät ovat monessa suhteessa eri asemassa yrityksissä kuin muut työntekijäeläinlääkärit. Jotta koko yksityinen sektori olisi kattavasti edustettuna, on pohdittu yrittäjävaliokunnan ja yksityissektorin työsuhtevaliokunnan yhdistämistä yhdeksi valiokunnaksi, jossa olisi kolme ryhmää, jotka tarvittaessa kokoontuisivat yksinään. Nämä ryhmät olisivat työntekijät, esimiehet ja yrittäjät. Tällöin säilyisi hyvä keskusteluyhteys koko yksityissektorin kesken ja kaikkien ryhmien edustajilla olisi mahdollisuus tulla tasa-arvoisesti kuulluksi.

Syksyllä on taas valtuuskunnan vaalit ja työnantajatilanteen muututtua olisi entistä tärkeämpää saada toimintaan mukaan laajasti koko yksityissektori.

Toivonkin sekä yrittäjien, entisten yrittäjien, esimiehien että työntekijäeläinlääkärien aktiivisesti asettuvan ehdolle vaaleihin, jotta Eläinlääkäriliitto osaisi kattavasti ajaa myös yksityissektorin eläinlääkärien etuja.

Markus Kiili

Suomen Eläinlääkäriliiton valtuuskunnan varapuheenjohtaja, yrittäjävaliokunnan puheenjohtaja